

§ 64

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 25.8.2022 § 168 (autovaurio)

HEL 2022-003494 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 25.8.2022 (168 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden lakipalvelut-yksikön päällikkö on 25.8.2022 (168 §) päätöksellään hylännyt 26.2.2022 osoitteessa Orapihlajakuja 4 tapahtuneeseen ajoneuvon vaurioitumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan määrältään 270,00 euron vahingonkorvausvaatimuksen 26.2.2022 kello 17.00 Orapihlajakuja 4:n kohdalla tapahtuneeseen auton pohjan ja vasemman sisälokasuojan vaurioitumiseen liittyen. Auto oli jäänyt pohjastaan kiinni ajoväylällä olleisiin kuoppiin. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija totesi oikaisuvaatimuksessaan muun muassa, että 29.1.2022 olleen Valtteri-myrskyn ei voida katsoa vaikuttaneen olosuhteisiin enää vahingon tapahtuma-aikana 26.2.2022. Hakijan käsityksen mukaan lumitilanne Helsingissä helmikuussa 2022 ei tilastojen valossa edes ollut mitenkään poikkeuksellinen. Hakija katsoo autovaurion aiheutuneen kunnossapidon laiminlyönnistä, sillä viranomaisten olisi tullut varautua paremmin lumentuloon.

Perustelut

Lautakunta viittasi yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen sekä yhtyi yksikön päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta päätöksen muuttamiseen.

Tuottamusvaatimuksesta johtuen ei pelkkä vahinkotapahtuma yksinään synnytä kaupungin vahingonkorvausvastuuta, vaan edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan sekä vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten että kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta.

Keliolosuhteet vahinkoajankohtana olivat poikkeuksellisen vaativat kunnossapidolle. Helmikuun 2022 lumisademäärä oli esim. Forecan mukaan laajalti maan etelä- ja itäosissa poikkeuksellisen suuri. Lisäksi pintojen sulamisen ja uudelleen jäätymisen vaihtelu helmikuun aikana hankaloitti keliolosuhteita merkittävästi. Pelkästään sataneen lumen tai veden senttimäärä ei yksin vaikuta siihen, kuinka vaativaksi tilanne muodostuu talvikunnossapidon kannalta. Vahinkopaikka on vähäliikenteinen tonttikatu ja se kuuluu hoitoluokkaan III.

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto on 2.12.2021 (100 §) hyväksynyt Talvihoidon varautumissuunnitelman 2022-2026 ohjeellisenä noudatettavaksi. Suunnitelma jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäisessä esitetään vuosittaiset talvikauteen valmistautumisen tehtävät siten, että toimenpidevalmius on varmistettu talvikauden alkaessa ja laatuvaatimukset saadaan täytettyä ensilumista lähtien. Toisessa osassa kerrotaan tilaajan talvenaikaisesta toiminnasta kuten laadun seurannasta ja valvonnasta. Kolmannessa osassa esitetään runsaan lumentulon aiheuttaman poikkeusolon kriteerit ja toteutettavat erityistoimet. Poikkeusolon kriteereiden täytyessä lumitilanteen seurannasta vastaava kunnossapitoyksikkö kutsuu koolle erityistoimien käynnistämisestä päättävän johtoryhmän ja erityistoimia toteuttamaan perustetaan toteutusryhmä, jonka käsiteltäviä asioita ovat kohdistettujen erityistoimien toteutus, laatuvaatimusten lieventäminen, töiden tilanteen ja edistymisen seuranta katualueilla alueittain sekä lumen poistamisen ja lumenvastaanottoa paikkojen käyttöönotto ja viestintä.

Erityistoimien kustannukset eivät kuulu normaaleihin kunnossapidon sopimuksiin, joten toimien käynnistäminen edellyttää hyväksytyn talousarvion ylittävää lisärahoitusta. Varautumissuunnitelmaan turvautuminen edellyttää jo tämänkin vuoksi sitä, että käsillä on oltava todella tavallisuudesta poikkeavat sääolosuhteet.

Vahinko tapahtui 26.2.2022 eli aikana, jolloin kaupunki oli käynnistänyt suunnitelman kohdassa kolme tarkoitettua varautumissuunnitelman

ajalle 23.2.2022-16.3.2022. Suunnitelman voimassaollessa erityistoi-
met ja lisäresurssit kohdistetaan koko kaupunkiin, mutta ensisijaisesti
turvataan liikenteen sujuvuus vilkkaimmin liikennöidyillä alueilla kanta-
kaupungissa ja joukkoliikennekaduilla. Laatuvaatimuspoikkeamat voi-
vat tarkoittaa esimerkiksi sitä, että III-hoitoluokan asunto- ja tonttikatu-
jen lumenpoisto aloitetaan vasta pääkadun jälkeen, kun siihen on saa-
tavissa resursseja ja että toimenpideaikoja kasvatetaan kunnossapito-
luokissa.

Kunnossapidon selvityksen mukaan 22.2.2022 oli satanut noin 30 cm
lunta, jolloin alueella oli suoritettu auraus. Alkuviikon keli oli pysytellyt
pakkasella ja muuttunut perjantaina 25.2.2022 plussan puolelle, jolloin
tienpinnat olivat välillä sohjoontuneet ja lauantaina 26.2.2022 menneet
takaisin pakkaselle, jolloin pinta oli jälleen jäätynyt ja tamppaantunut
polanteeksi. Aurauksen (22.2.2022) jälkeen lumikertymä ei ollut ylittä-
nyt aurasuunnitusta.

Vaativampaa jääpolanteiden poistoa ei ole talven 2021-2022 kaltaisis-
sa olosuhteissa ollut mahdollista reaaliaikaisesti suorittaa kaikissa pai-
koissa. Tämä koskee erityisesti III-luokan väyliä, jotka huolletaan liiken-
teellisesti tärkeämpien alueiden jälkeen. Kunnossapitolaki ei edellytä si-
tä, että kunnossapitolakustalon määrä ja laatu mitoitettaisiin kaikkein
poikkeuksellisimpia tilanteita varten. Kunnossapidon taso ei kuitenkaan
saa pitkäaikaisesti alittaa tyydyttävää tasoa. Poikkeuksellisen säätilan
aikana on sallittua, että ensin huolehditaan liikenteellisesti keskeisistä
alueista (HE 281/2004, s. 17).

Kaupunki katsoo, että vahinkoaikaan vallinneet olosuhteet huomioon
ottaen kunnossapidon toimenpiteet on suoritettu asianmukaisesti ja
ammattitaitoisesti. Ajorata on saattanut poikkeuksellisista keliolosuh-
teista johtuen tilapäisesti alittaa sohjon ja polanteen poistamisen osalta
kaupungin laatuvaatimusten tason suoritetuista kunnossapidon toi-
menpiteistä huolimatta. Kaupunki katsoo, ettei tason alittaminen kui-
tenkaan ole ollut pitkäaikaista. Edellä esitetyillä ja muutoin yksikön
päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei
kunnossapitoa ole laiminlyöty ja että kaupunki ei ole asiassa korvaus-
velvollinen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa haki-
jan ajoneuvolle aiheutuneista vahingoista.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että lakipalvelut-yksikön päällikön
päättöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1-4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Helena Loikkanen, lakimies, puhelin: 09 310 24512
k ymp.korvausasiat(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 9.9.2022

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi e-kirjeitse 30.8.2022. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 9.9.2022 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Helena Loikkanen, lakimies, puhelin: 310 24512
kympp.korvausasiat(a)hel.fi

Liitteet

1 Oikaisuvaatimus 9.9.2022

Oheismateriaali

1 HEL2022-003494, selvitys

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Yksikön päällikkö 25.08.2022 § 168

HEL 2022-003494 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakija on 7.3.2022 esittänyt kaupungille 270,00 euron suuruisen vahingonkorvausvaatimuksen. Vahinkotapahtumasta esitetyn selvityksen mukaan hakijan autolle aiheutui vaurioita 26.2.2022 klo 17.00 Orapihlajakuja 4 kohdalla auton jäädessä pohjastaan kiinni. Em. tapahtuman seurauksena auton vasemmanpuoleinen sisälokasuojia ja pohja vaurioituivat.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin I-III.

Helsingissä talvihoidon piiriin kuuluvat alueet on jaettu kunnossapitoluokkiin liikenteellisen merkityksen mukaan. Vahinkopaikka on vähäliikenteinen tonttikatu ja se kuuluu hoitoluokkaan III. Tässä hoitoluokassa ajoradoilta poistetaan liikennettä haittaava lumi, sohjo ja jää niin, että riittävä kulkukelpoisuus säilyy. III-luokan ajoradan aurauksen lähtökynnys on lumen osalta 7 cm ja sohjon osalta 5 cm. III-luokan ajoradat aurataan I- ja II-luokan katujen jälkeen. Toimenpideaika on arkisin kolme vuorokautta. Viikonloppuisin kunnossapitotöitä ei tarvitse aloittaa. Poikkeuksellinen säätila otetaan huomioon olosuhteiden sallimalla kohtuullisella tavalla. Ensin hoidetaan liikenteellisesti keskeiset alueet. Jatkuvan lumisateen aikana I- ja II-luokan ajoradat on pidettävä kulkukelpoisina.

Poikkeuksellisen lumitilanteen vuoksi Helsingin kaupunki on käynnistänyt varautumissuunnitelmansa ajalle 23.2.2022-16.3.2022. Erityistoimet ja lisäresurssit kohdistetaan koko kaupunkiin, mutta ensisijaisesti turvataan liikenteen sujuvuus vilkkaimmin liikennöidyillä alueilla kantakaupungissa ja joukkoliikennekaduilla. Kadut aurataan ja lunta kuljetetaan vastaanottopaikoille kunnossapitoluokituksen mukaisessa kiireellisyysjärjestyksessä. Lumen poiskuljetusta tehdään aina, kun auraustyöt siihen antavat mahdollisuuden. Laatuvaatimuspoikkeuksia voivat esimerkiksi olla, että asuntokatujen lumenpoisto aloitetaan vasta pääkatujen jälkeen, kun siihen on saatavissa resursseja ja että toimenpideaikoja kasvatetaan kunnossapitoluokissa.

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen perusteella vahinkopaikalla on suoritettu kunnossapitotoimenpiteitä auringon 22.2.2022. Suoritetut toimenpiteet käyvät ilmi työkoneen keräämistä ja tallentamista GPS-tiedoista.

Forecan Kumpulan säänmittausaseman mukaan lumensyvyys on vahinkopäivänä 26.2.2022 ollut 55 cm. Vahinkopäivänä lämpötila on vaihdellut -5,9 °C ja 1,3 °C välillä. Vahinkoa edeltävinä päivinä lämpötila on ollut plussan puolella. Vahinkoa edeltäneen aurauksen ajankohtana lumensyvyys on ollut 66 cm. Aurauksen jälkeen lumikertymä ei ole ylittänyt aurasuunnistusta (7 cm uutta lunta).

Ilmatieteen laitoksen Ilmastokatsauksen mukaan tammikuun 2022 viimeisenä viikonloppuna Valtteri-myrsky toi Etelä-Suomeen runsaasti märkää lunta. Lunta kertyi parissa päivässä yleisesti parikymmentä senttiä, mutta etenkin Uudellamaalla monin paikoin enemmänkin. Valtteri-myrskyn yhteydessä Helsingin Kumpulan mittausasemalla lumensyvyys nousi 22 senttimetrinä 41 senttimetriin. Tämän jälkeen helmikuussa 2022 esiintyi runsaita lumisateita. Lumipyryjen johdosta useammalla paikkakunnalla yllettiin metrin lumensyvyyteen. Helsingin Kumpulassa rekisteröitiin suurin lumensyvyyden kasvu, 35 cm vuorokaudessa. Forecan mukaan helmikuun sademäärä oli laajalti maan etelä- ja itäosassa poikkeuksellisen suuri. Sääilmiö on poikkeuksellinen silloin, kun se esiintyy tilastollisesti keskimäärin kerran 30 vuodessa tai harvemmin. Suuret sademäärät tarkoittivat suuria lumimääriä ja etelässä suurimmissa osassa helmikuun päiviä vähintään käytiin plussan puolella. Pintojen sulaminen ja uudelleen jäätyminen aiheuttivat monin paikoin ajoittain hyvinkin hankalia keliolosuhteita.

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta. Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukseen, eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä johonkin laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys. Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekkoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että vallinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Sää- ja keliolosuhteet ovat olleet poikkeukselliset. Laki ei edellytä sitä, että kunnossapitokalusto mitoitettaisiin kaikkein poikkeuksellisimpia tilanteita varten. Missään kunnossapidon taso ei kuitenkaan saa pitkään alittaa tyydyttävää tasoa. Poikkeuksellisen säätilan aikana huolehditaan ensin liikenteellisesti keskeisistä alueista. (HE 281/2004 vp, s.17.)

Vahingonkärsijän oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossa-pidosta vastuussa olevan korvausvastuun. Ajoneuvon kuljettajan on tie-liikennelain mukaan noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolelli-suutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneu-von kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyttävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa. Ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavis-sa tilanteissa.

Vahinko tapahtui talvimyrskyn jälkeisissä hankalissa keliolosuhteissa. Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liik-kumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). On yleistä tietoa, että runsas lumisade saattaa aiheuttaa haastavia keliolosuhteita. Vaaralli-sista ajo-olosuhteista oli myös varoitettu valtakunnallisissa tiedotusväli-neissä Ilmatieteenlaitoksen toimesta.

Poikkeuksellisista sää- ja keliolosuhteista johtuen ajorata on voinut va-hinkoaikaan tilapäisesti alittaa sohjon ja polanteen poistamisen osalta kaupungin laatuvaatimusten tason tehdyistä kunnossapitotoimenpiteis-tä huolimatta. Kaupunki katsoo, ettei tilanne ole kuitenkaan ollut pitkä-aikainen.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella kaupunki katsoo toimineensa riittävän huolellisesti poikkeukselliset sää- ja keliolosuhteet huomioiden. Näin ollen kaupunki ei ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia teh-täviään eikä ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 30.12.2020 § 53

Lisätiedot

Tomi Sjögren, lakimies, puhelin: 09 310 34835
k ymp.korvausasiat(a)hel.fi